فصـــــلنامه بیـــن المللـــــی قـــانـــون یـــار
License Number: 78864 Article Cod: 2020S4D13SH23M ISSN-P: 2538-3701

ضوابط تعیین حداقل دستمزد؛ مطالعه‌ی تطبیقی حقوق کار ایران با سایر کشورها در پرتو اصول سازمان بین‌المللی کار

(تاریخ دریافت ۱۳۹۸/۱۰/۱۵، تاریخ تصویب ۱۳۹۹/۰۳/۱۲)

حسین ولی زاده[1]

پژوهشگر برگزیده سال ۱۳۹۸ و دارنده تندیس پژوهشگر برتر از موسسه قانون یار

دوره دکتری تخصصی حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحدتهران مرکز

دوره کارشناسی ارشد حقوق اقتصادی دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

دستمزد کارگران یکی از مهمترین بخش های حقوق کار را شکل می‌دهد و عبارت است از کلیه‌ی پرداختی‌ها به کارگر در نتیجه‌ی قرارداد کار. با توجه به موضع برتر کارفرما در قرارداد کار نسبت به کارگر، همواره بیم آن می‌رود که کارفرما با انگیزه‌ی کاهش هزینه‌های فعالیت خود، دستمزد غیرعادلانه‌ای را به کارگر اختصاص دهد. به همین سبب، قوانین مختلف بین‌المللی و ملی، سعی کرده‌اند با طرح و توسعه ی مفهوم حداقل دستمزد، ضمن حفظ منافع کارگر و خانواده‌ی او، برخی اهداف اقتصادی و اجتماعی کلان را نیز دنبال کنند. به همین منظور، مبانی مختلفی در تعیین حداقل دستمزد به کار گرفته می‌شود. در اسناد سازمان بین‌المللی کار، به طور کلی دو دسته از معیارها در این زمنه وجود دارد؛ معیارهای مرتبط با کارگر و خانواده ی او و معیارهای مرتبط با عوامل اقتصادی. در نظام‌های ملی کشورهای مختلف نیز، عموماً تلاش شده است تا همگام با معیارهای سازمان مزبور، به ترکیبی از عوامل فردی و اقتصادی در تعیین حداقل دستمزد توجه و تأکید شود. بر خلاف، قانون و رویه‌ی

[1] Hosseinvalizadeh80@gmail.com

موجود در سازمان بین‌المللی کار و کشورهای مختلف، با روشی توصیفی - تحلیلی، اثبات شده است که در ایران، از میان تمام عوامل فردی و اقتصادی، تنها دو عامل تورم و معاش خانواده‌ی کارگر در قانون کار مورد تصریح قرار گرفته است که این نقیصه، ضمن مغایرت با مبانی حداقل دستمزد، موجب عدم تحقق اهداف فردی و اقتصادی این مفهوم خواهد شد.

واژگان کلیدی: حقوق کار، دستمزد، کارگر و کارفرما، قرارداد کار، پایه حقوق